

Utan Afghanstankriget faller Nato samman

KOMMENTAR

Om USA inte kan få med sig sina Nato-allierade i kriget i Afghanistan kan det betyda slutet för Nato. Farooq Sulehria granskar oron bland ministrar och Natoledare över vad som kan hända om USA inte kan dra med sig sina allierade i försöket att ta greppet om Asien...

De breda massmobiliseringarna världen över 15 februari 2003 lyckades inte stoppa USA:s invasion av Irak en månad senare. Men Irakkriget hade förlorat sin legitimitet.

En ännu viktigare utveckling som praktiskt taget gick oförmärkt förbi vid den tiden var splittringen inom Nato. De underhuggare som vakade över imperiets utposter tvingades genom massmobiliseringarna att vägra gå med i Bushs korståg för att erövra Babylon.

För en tid kom Afghanstankriget att överskuggas av Irakkriget. Men det varade inte länge. Det var inte bara den förvärrade situationen i Afghanistan som ledde till att Washington riktade blicken dit igen. Den afghanska krigsskådeplatsen gav också Washington ett tillfälle att få de Natoallierade att göra rättning i ledet, liksom också ett tillfälle att testa de nya östeuropeiska legosoldater som gärna ville in i Natos militära styrka.

Obamas framtid

Det är president Obamas politiska framtid som står på spel i Afghanistan, och det är förstas orsaken till den senaste tidens upptrappning (30 000 nya USA-soldater). USA-hökarna kommer att göra det omöjligt för Obama att ställa upp i nästa val om han betraktas som en duva. Detta inser Obama. Det var därför han under presidentvalskampanjen lovade att dra hem trupper från Irak. För att skicka dem vidare till Afghanistan.

För att ytterligare förbättra sin

krafterna bakom detta krig. Med 11 september som förevändning har imperiet tagit sig an Afghanistan med tanke på landets strategiska betydelse. Sedan Sovjetunionens kollaps har USA:s strategi handlat om att förflytta den militära närvaron från Europa till Mellanöstern och Centralasien på jakt efter energiresurser.

I Europa har alltså USA-trupperna minskat från flera hundra tusen under det kalla krigets höjdpunkt till 44 000 år 2007. När nu imperiet befäster sitt grepp över Asien förutsätts Nato dela bördan, om än inte bära den. Enligt Natos första generalsekreterare lord Ismays ökända katekes är Natos uppdrag i Europa att hålla amerikanerna innanför, ryssarna utanför och tyskarna nere.

Men Julian Lindley-French skriver i NATO Review vintern 2005 en uppsats, "Big World, Big Future, Big NATO", där han tror att "i det 21 århundradet måste Nato bli en allians som byggs kring Europa-Atlanten, och konstrueras för att skapa systematisk stabilitet utanför sina gränser".

Han påpekar: "Maktens tyngdpunkt på planeten rör sig obönhörligt österut. Asien-Stilla havet-regionen tillför mycket som är dynamiskt och positivt till världen, men än så länge är den snabba utvecklingen i området varken stabil eller omgiven av stabila institutioner. Fram tills detta har uppnåtts är det européers och amerikaners strategiska ansvar, liksom också ansvaret hos de institutioner de byggt upp, att gå i spetsen... effektiv säkerhet i en sådan värld är omöjlig utan både legitimitet och kapacitet."

Gas och olja

Eftersom Afghanistan är omgivet av gasrika centralasiatiska stater och det oljerika Iran, med Kina på ett stenkasts avstånd, var landet det perfekta stället att söka sig en storlagen framtid via det stora Nato. Det är inte bara alla de 28 Natoländerna utan undantag som befinner sig i Afghanistan. Där finns också 13 andra länder; totalt 41 stycken.

ansvaret för återuppbyggnad. Och därför varnar The Economist för att "nederlag skulle innebära ett förkrossande slag för afghanerna, men också för Nato." USA:s försvarsminister Robert Gates har också varnat för att Natos framtid hotas på grund av skiljaktigheter över Afghanistan, och att Nato kan bli en allians med medlemskap av olika grad (BBC 7 februari 2008).

Natos generalsekreterare, dans-

i Afghanistan och undrar om européerna har stridsviljan – Kagans Mars och Venus. En del undrar om européerna har förmågan att strida, även om de skulle vilja. Andra tror helt enkelt att de starka transatlantiska bandens tid hör till det förflutna, och att USA:s framtid ligger i Asien. Eller i Indien. Eller kanske någon annan stans."

Robert Kagans berömda yttrande löd: "Amerikaner är från Mars,

När till exempel Sverige anmälde sig som legosoldat åt Nato i det afghanska äventyret tog den socialdemokratiska regeringen inte ens upp frågan i riksdagen. När liksäckarna nu har börjat komma allt oftare till London, Rom och Berlin börjar det afghanska kriget bli allt mer impopulärt. Nederländerna har redan antytt att de kan dra sig ur. Om Haag, eller någon annan Natoallierad drar sig ur, kan

"Vi befinner oss inte i Afghanistan för att bygga en perfekt demokrati."
(Richard Holbrooke, USA:s speciella sändebud i Afghanistan och Pakistan)

hökprofil hotade han att invadera Pakistan i letandet efter al-Qaida-mål.

I och med att han kom till makten började han utvidga kriget till Pakistan. Men det är inte bara hans personliga ambitioner som är driv-

Alla befinner sig under Natos befäl. Men det växande krigsmotståndet, alltifrån Spanien till Sverige, är en orsak till allvarlig oro. Med tanke på motståndet har många länder vägrat att placera sin militär i konfliktområden. Andra tar bara på sig

ke statsministern Fogh Rasmussen, inser allvaret. När han nyligen talade inför USA-tankesmedjan Atlantic Council sa han: "Jag är lite bekymrad över att jag nu för tiden i USA hör tvivel uttryckas vad gäller Nato. En del tittar på operationen

européer från Venus." För Rasmussen och hans kolleger är Nato inte det enda bekymret. På grund av bristen på gatustrider i Europas huvudstäder har de valda regeringarna visat ett totalt ointresse för sina väljare.

det leda till en kedjereaktion. Detta skulle inte bara underminera Nato. Det kan också utgöra ett farligt exempel i en period av ekonomisk kris.

Farooq Sulehria
Översättning: Gunvor Karlsröm